

2021: ఏపీ హైకోర్టు:16279

అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో..

W.P.Nos.10004, 9714, 9723, 9727, 9736, 9744, 10101, 10257, 10268, 10342,
10355, 10361, 10363, 10364, 10383, 10399, 10412, 10413, 10414, 10415,
10416, 10416, 10458, 10466, 1046, 1046, 10512, 10512, 10466, 1046, 1052

మధ్య:

చింతా నరసింహ స్వామి, ఎస్/ఓ గంగరాజు, తోటరాముడి గ్రామం,
ఐనవిల్లి మండలం తూర్పు గోదావరి జిల్లా 533 211.

... అర్జీదారు

మరియు

1. అసిస్టెంట్ కమిషనర్, దేవాదాయ శాఖ,
రాజమహేంద్రవరం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.
2. శ్రీ ముక్తేశ్వర, మూలేశ్వర స్వామివార్ల దేవస్థానం,
దాని కార్యనిర్వహణాధికారి, తోటరాముడి గ్రామం,
ఐనవిల్లి మండలం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

... ప్రతివాదులు

తీర్పు వెలువడిన తేది : 24-08-2021

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు : అవును/కాదు
తీర్పులు చూసేందుకు అనుమతించవచ్చా?
2. తీర్పు కాపీలను మార్కెట్ చేయవచ్చా : అవును/కాదు
లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు:

3. లార్డ్స్ ఫెయిర్ కాపీని చూడాలనుకుంటున్నారా : అవును /కాదు
తీర్పు గురించి?

అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో..

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

W.P.Nos.10004, 9714, 9723, 9727, 9736, 9744, 10101, 10257, 10268, 10342,
10355, 10361, 10363, 10364, 10383, 10399, 10412, 10413, 10414, 10415,
10416, 10416, 10458, 10466, 1046, 1046, 10512, 10512, 10466, 1046, 1052

తేది: 24-08-2021

మధ్య:

చింతా నరసింహ స్వామి, ఎస్/ఓ గంగరాజు, తోటరాముడి గ్రామం,
ఐనవిల్లి మండలం తూర్పు గోదావరి జిల్లా 533 211.

... అర్జీదారు

మరియు

1. అసిస్టెంట్ కమిషనర్, దేవాదాయ శాఖ,
రాజమహేంద్రవరం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.
2. శ్రీ ముక్తేశ్వర, మూలేశ్వర స్వామివార్ల దేవస్థానం,
దాని కార్యనిర్వహణాధికారి, తోటరాముడి గ్రామం,
ఐనవిల్లి మండలం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

... ప్రతివాదులు

1. ప్రతివాది నెం.2 కోసం ఎండోమెంట్స్ కౌన్సిల్ కోసం జి.పి : కె.ఎ.మాధవరెడ్డి,
ఎండోమెంట్స్ స్టాండింగ్ కౌన్సిల్ నేర్చుకున్నారు.

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

W.P.Nos.10004, 9714, 9723, 9727, 9736, 9744, 10101, 10257, 10268, 10342,
10355, 10361, 10363, 10364, 10383, 10399, 10412, 10413, 10414, 10415,
10416, 10416, 10458, 10466, 1046, 1046, 10512, 10512, 10466, 1046, 1052

సాధారణ ఆర్డర్:

వేర్వేరు పిటిషనర్లు వేర్వేరు రిట్ పిటిషన్లుగా దాఖలు చేసినప్పటికీ, ఈ బ్యాచ్ కేసులలో ఉమ్మడి వాస్తవాలు మరియు చట్టం యొక్క ఉమ్మడి సమస్యలు ఉన్నాయి. అందుకు అనుగుణంగా ఈ కేసులన్నీ ఈ ఉమ్మడి ఉత్తర్వుల ద్వారా పరిష్కారమవుతున్నాయి.

2. ఈ రిట్ పిటిషన్ల పరిష్కారానికి అవసరమైన వాస్తవాలు ఇలా ఉన్నాయి:-

1993 లో రెండో ప్రతివాదిగా అమలాపురంలోని రెండో అదనపు జిల్లా మున్సిపల్ కోర్టులో 22 మంది నిందితులపై జీవో నెం.76 దాఖలు చేశారు. ప్రతివాదులు నెం.1 నుంచి 4 మంది ఆలయ అర్చకుల కుటుంబ సభ్యులు. ఆలయానికి చెందిన భూమిని అక్రమంగా ఆక్రమించిన వ్యక్తులు 5 నుంచి 22 వరకు నిందితులుగా గుర్తించారు. ఫ్లయింట్ షెడ్యూలు ప్రాపర్టీలో ఎలాంటి నిర్మాణాలు చేపట్టకుండా ప్రతివాదులను శాశ్వతంగా నిషేధించాలని, ఇప్పటికే నిర్మించిన నిర్మాణాలను తొలగించాలని కోరుతూ దావాలో పిటిషన్ దాఖలైంది. ఈ దావాను ట్రయల్ కోర్టు 10.07.1997 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీ ద్వారా కొట్టివేసింది మరియు ఈ తీర్పు మరియు డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి అప్పీలు దాఖలు చేయనందున ఇది ఫైనల్ అయింది. ఆ తర్వాత 2016 లో ఆలయ అర్చకుల కుటుంబ సభ్యులు తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల కోసం హైదరాబాద్ లోని ఉమ్మడి హైకోర్టులో 2016 నాటి డిప్యూటీ నెం.5319 ను దాఖలు చేశారు. ఆ రిట్ పిటిషన్ లో అర్చకులు/పిటిషనర్ల వాదన ఏమిటంటే, అందులోని ప్రతివాదులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ చారిటబుల్ అండ్ హిందూ మత సంస్థలు మరియు దేవాదాయ చట్టం, 1987 (సంక్షిప్తంగా 'చట్టం') కింద అధికారులుగా, అలాగే రెవెన్యూ శాఖ

మరియు గ్రామ పంచాయతీ, మూడవ పక్షాలు ఆక్రమించుకుంటున్న ఆలయ ఆస్తులను రక్షించడం లేదు. దేవాలయానికి చెందిన ఆస్తుల పరిరక్షణకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని, ఆక్రమణలు ఏవైనా ఉంటే వెంటనే తొలగించాలని ప్రతివాది నెం.2 నుంచి 4 వరకు హైకోర్టు 19.02.2016 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా ఆదేశించింది. ఈ తీర్పు తర్వాతి భాగంలో పేర్కొన్న విధంగా ఈ రిట్ పిటిషన్ ను ఇటీవల పరిష్కరించారు.

3. 2018 లో 2 వ ప్రతివాది ఆలయ అర్చకుల కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులైన ముగ్గురు పిటిషనర్లు 2016 డబ్ల్యూ.పి.నెం.5319 లోని పిటిషనర్ నెం.3 తో సహా 2018 డబ్ల్యూ.పి.నెం.4884 ద్వారా తెలంగాణ రాష్ట్రం, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం కోసం హైదరాబాద్ లోని పూర్వపు హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. ఇనవెల్లి మండలం ముక్తేశ్వరం గ్రామ పరిధిలోని తొట్టరాముడి శివారులోని ఆర్ ఎస్ నెం.62/5 లో రూ.7.80 సెంట్ల భూమి, రూ.7.80 సెంట్ల భూమిని ఆలయ అర్చకులకు ఇచ్చారని, ఆక్రమణలను తొలగించేందుకు ప్రతివాదులు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదని అర్చకులు/పిటిషనర్లు ఆ రిట్ పిటిషన్ లో పేర్కొన్నారు. 2016 డబ్ల్యూ.పి నెం.5319 లో ఐదుగురిని 2018 డబ్ల్యూ.పి నెం.4884 లో ప్రతివాదులుగా చేర్చారు. రాజమహేంద్రవరం దేవదాయ శాఖ రీజనల్ జాయింట్ కమిషనర్, తూర్పుగోదావరి జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంట్, ఇనవిల్లి పోలీస్ స్టేషన్ ఎస్సైలను 2018 డబ్ల్యూ.పి నెం.4884 లో ప్రతివాదులుగా చేర్చారు. 2016 లో డబ్ల్యూ.పి.నెం.5319 లో ప్రతివాదిగా ఉన్న ఇనవిల్లి మండల తహసీల్దార్ ను 2018 డబ్ల్యూ.పి నెం.4884 లో తొలగించారు. 2016 నాటి డబ్ల్యూ.పి.నెం.5319 లో ఇచ్చిన ఆదేశాలను పాటించాలని, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధార్మిక, హిందూ ధార్మిక సంస్థలు, దేవదాయ ధర్మాదాయ చట్టం, 1987 ప్రకారం హిందూ ధార్మిక, హిందూ ధార్మిక సంస్థలు, దేవదాయ ధర్మాదాయ చట్టం నిర్దేశించిన విధివిధానాలను అనుసరించి ఆక్రమణలను తొలగించాలని ప్రతివాదులను ఆదేశిస్తూ గౌరవ హైకోర్టు 15.02.2018 న మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. 2010 (సంక్షిప్తంగా 'నిబంధనలు') మరియు గౌరవ హైకోర్టు తీర్పులు. ఈ రిట్ పిటిషన్ కూడా పెండింగ్ లో ఉంది.

4. దేవాలయానికి చెందిన భూమి తమ ఆధీనంలో ఉందని చెప్పబడుతున్న వ్యక్తులెవరినీ ఈ రిట్ పిటిషన్లలో ఏ ఒక్కదానిలోనూ ప్రతివాదులుగా చేర్చనందున, 1993 నాటి జీవో నెం.76 ను

కొట్టివేసిన నేపథ్యంలో రిట్ పిటిషన్లకు సంబంధించిన అంశం అయిన ఆ భూమిపై ఆక్రమణదారులు ఇంప్లేడ్ పిటిషన్లు దాఖలు చేశారు. పిటిషనర్లను ఖాళీ చేయించడానికి వీల్లేదని, హైకోర్టు ఆదేశాలను అధికారులు అర్థం చేసుకుంటున్నారని, చట్టం నిర్దేశించిన ప్రక్రియను, మరీ ముఖ్యంగా చట్టంలోని సెక్షన్ 83 ను పాటించకుండా ఆ భూమి ఆక్రమణదారులను ఖాళీ చేయించవచ్చునని పేర్కొన్నారు. తాము, తమ పూర్వీకులు దశాబ్దాలుగా ఈ భూమిని ఆక్రమించుకున్నామని, అప్పటి ఆలయ అర్చకుల నుంచి శాశ్వత లీజు ద్వారా స్వాధీనం చేసుకున్నామని పిటిషనర్లు పేర్కొన్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో వై రెండు రిట్ పిటిషన్లలో పిటిషనర్లు గానీ, ఆ రిట్ పిటిషన్లలో ప్రతివాదులు గానీ తమను తొలగించలేరని, చట్టప్రకారం లేదా ఇతరత్రా వాటిని తొలగించలేరని వారు పేర్కొన్నారు.

5. 15.02.2018 న తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు సంబంధించి హైదరాబాద్ హైకోర్టు ఇచ్చిన మధ్యవర్తిత్వ ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ ఇంప్లేడ్ పిటిషనర్లు 2018 నాటి రిట్ అప్పీల్ నెం.446 ను 2018 డిసెంబర్ నెం.4884 లో దాఖలు చేశారు. 15.02.2018 నాటి ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ, 2018 నాటి ఐపి నెం.1, ఇంప్లేడ్ పిటిషన్ రెండింటినీ కలిపి విచారించాలని ఆదేశిస్తూ తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు హైదరాబాద్ లోని హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ 13.03.2018 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా రిట్ అప్పీల్ ను కొట్టివేసింది.

6. ఈ రెండు రిట్ పిటిషన్లు హైకోర్టులో పెండింగ్లో ఉండగా, ప్రతివాదులు చట్టంలోని సెక్షన్ 83 కింద దేవాదాయ ట్రిబ్యూనల్ ముందు ఎస్.నెం.73/1 లోని 7.80 సెంట్ల భూమిని, ముక్తేశ్వరం గ్రామ ఆర్.ఎస్.నెం.5 లోని ఏసీ.0.40 సెంట్ల భూమిలో కొంత భాగాన్ని ఖాళీ చేయించాలని దేవాదాయశాఖ ట్రిబ్యూనల్ ముందు పిటిషన్లు దాఖలు చేశారు. ఐనవిల్లి మండలం, నష్టపరిహారం చెల్లింపు కోసం.. ఈ దరఖాస్తులను 2019 లో ఓపి నంబర్లు 498 నుంచి 500, 502 నుంచి 511, 513, 515 నుంచి 526, 528, 530, 532 నుంచి 543, 555, 560, 562 గా గుర్తించారు. ప్రధాన తొలగింపు పిటిషన్ల పరిష్కారం పెండింగ్ లో ఉన్న నష్టపరిహారం చెల్లించాలని ప్రతివాదులు ఈ కేసుల్లో దరఖాస్తులు దాఖలు చేశారు. ఈ దరఖాస్తులను పరిశీలించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ దేవాదాయ ట్రిబ్యూనల్ 23.03.2021 న ప్రధాన తొలగింపు పిటిషన్ల పరిష్కారం వరకు రెండో ప్రతివాదికి నెలకు వేర్వేరు మొత్తంలో నష్టపరిహారం చెల్లించాలని ఆదేశిస్తూ వేర్వేరుగా ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

7. ఈ ఉత్తర్వులతో విసిగిపోయిన ఆక్రమణలో ఉన్న వ్యక్తులు వేర్వేరుగా రిట్ పిటిషన్లు దాఖలు చేశారు, వాటిని ప్రస్తుత ఉమ్మడి ఉత్తర్వు ద్వారా పరిష్కరిస్తున్నారు.

8. ఈ కేసులన్నింటిలో పిటిషనర్ల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ పాకాష్ బుద్ధారపు తరపున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ ఎ.సత్యప్రసాద్ ఈ క్రింది కారణాలతో సవాలు కింద ఉత్తర్వులను సవాలు చేశారు.

జ) 2016 నాటి డబ్ల్యు.పి.నెం.5319, 2018 డబ్ల్యు.పి.నెం.4884 ఈ కోర్టులో పెండింగ్ లో ఉన్నంత కాలం నష్టపరిహారం కోసం మధ్యవర్తిత్వ దరఖాస్తులతో సహా తొలగింపు పిటిషన్లను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి లేదా ముందుకు సాగడానికి ఏపీ ఎండోమెంట్స్ ట్రిబ్యునల్ నిషేధం విధించింది. రిట్ పిటిషనర్ల పూర్వీకులు వృత్తిలో ఉన్న వ్యక్తుల పూర్వీకులకు శాశ్వత లీజులు ఇచ్చారనే వాదనతో సహా, వృత్తిలో ఉన్న వ్యక్తులు ఈ కేసు యొక్క అర్హతలపై సమస్యలను లేవనెత్తారని సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సత్య ప్రసాద్ వాదించారు. ఎండోమెంట్స్ ట్రిబ్యునల్ లో దాఖలైన తొలగింపు పిటిషన్లలో కూడా ఈ సమస్యలు తలెత్తుతాయని, అందువల్ల పై రెండు రిట్ పిటిషన్లపై నిర్ణయం తీసుకునే వరకు ట్రిబ్యునల్ చేపట్టడానికి వీల్లేదని ఆయన వాదించారు.

బి) ట్రిబ్యునల్ ను ఏర్పాటు చేసే చైర్మన్, సభ్యుడు ఇద్దరూ ఉంటే తప్ప ఆంధ్రప్రదేశ్ దేవాదాయ ట్రిబ్యునల్ ఎటువంటి మధ్యవర్తిత్వం లేదా ఇతర ఉత్తర్వులను జారీ చేయదు, మరియు అటువంటి ఉత్తర్వులను ట్రిబ్యునల్ చైర్మన్ జారీ చేయవచ్చు. అయితే, ప్రస్తుత సందర్భంలో చైర్మన్ పదవి ఖాళీగా ఉంది మరియు సభ్యుడు ఉత్తర్వులతో సహా ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తున్నారు మరియు ఆ ఉత్తర్వులకు అధికార పరిధి మరియు అధికారం లేదు. సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సత్యప్రసాద్ వాదన ఇలా ఉంది:- ఎ) దేవాదాయ చట్టంలోని సెక్షన్ 162 ప్రకారం చైర్మన్, సభ్యుడితో కూడిన ట్రిబ్యునల్ ఏర్పాటుకు అవకాశం ఉంది. ఈ రెండు పోస్టులు వేర్వేరుగా ఉండే వేర్వేరు కేటగిరీలుగా వస్తాయి. ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయం తీసుకోవాలంటే ఇద్దరి హాజరు అవసరం. అయితే, సెక్షన్ 162 (7) ప్రకారం ఆ పోస్టు ఖాళీగా

ఉన్నందున సభ్యుడు లేనప్పుడు చేసిన అన్ని ప్రొసీడింగ్స్ ను ధ్రువీకరిస్తుంది. చైర్మన్ గైర్జాబర్లో తీసుకున్న నిర్ణయాలను, ప్రొసీడింగ్స్ ను ధ్రువీకరించే వెసులుబాటు లేదు. బి) సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ ఎ. సత్యప్రసాద్ లేవనెత్తిన ఒక అనుబంధ వాదన ఏమిటంటే, 26.01.2015 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.419 ద్వారా సవరించబడిన నిబంధనలు చట్టంలోని నిబంధనలకు స్పష్టంగా విరుద్ధంగా ఉన్నాయని, అందువల్ల ఈ నిబంధనలు ప్రధాన దరఖాస్తులలో మరియు మధ్యవర్తిత్వ దరఖాస్తులలో చైర్మన్ గైర్జాబర్లో ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి సభ్యుడిని అనుమతిస్తాయి. ఇవి స్పష్టంగా చట్టం యొక్క నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయి మరియు ఉల్లంఘిస్తాయి, అందువల్ల, ఈ నిబంధనలను విస్మరించాల్సి ఉంటుంది.

09.11.2015 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.419 ద్వారా రూల్ 22 లోని సబ్ రూల్ (3)ను చేర్చారు. ఈ ఉప నిబంధన ప్రకారం చైర్మన్ ఖాళీ ఉన్న చోట, సభ్యుడు చైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తారు మరియు ప్రొసీడింగ్స్ నిర్వహించడానికి మరియు డిక్రీలతో సహా ఉత్తర్వులను జారీ చేయడానికి అర్హత కలిగి ఉంటారు. ఈ నిబంధన చట్టంలోని సెక్షన్ 167(7) నిబంధనలకు అతీతం. ఈ చట్టంలోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా నిబంధనలు నడవడానికి వీల్లేదని, కేవలం సభ్యుడు గైర్జాబరు కావడానికి మాత్రమే అవకాశం కల్పిస్తుందని, చైర్మన్ ను కాదని తేల్చిచెప్పారు.

10. పిటిషనర్లు లేవనెత్తిన రెండు కారణాలు సహేతుకమైనవి కావని దేవాదాయశాఖ ప్రభుత్వ ప్లీడర్ వాదించారు. "చైర్మన్" మరియు "సభ్యుడు" ఇద్దరూ సెక్షన్ 162 (7) లో వివరించిన సభ్యుల కేటగిరీలోకి వస్తారని మరియు ఈ వాదన కోసం సెక్షన్ 162 (3) పై ఆధారపడతారని ఆమె సమర్పించారు. కోర్టు పరిశీలన:

11. పిటిషనర్లు లేవనెత్తిన మొదటి వాదన ఏమిటంటే, ఎండోమెంట్ ట్రిబ్యునల్ 2018 యొక్క డబ్ల్యువీ నెం.4884 మరియు 2016 యొక్క డబ్ల్యువీ నెం.5319 పెండింగ్లో ఉన్న సమయంలో తొలగింపు పిటిషన్లు లేదా మధ్యవర్తిత్వ దరఖాస్తులతో ముందుకు సాగలేదు. ఈ రెండు రిట్ పిటిషన్లను ఈ కోర్టు 17.08.2021 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా పరిష్కరించింది. ఈ

నేపథ్యంలో ఈ రిట్ పిటిషన్లను పరిష్కరిస్తూ ఒరిజినల్ అప్లికేషన్లు దాఖలు చేసిన భూములను కలిగి ఉన్న వ్యక్తులందరికీ దరఖాస్తుల నిర్వహణకు సంబంధించిన అన్ని అంశాలను లేవనెత్తేందుకు అనుమతించాలని దేవాదాయ ట్రిబ్యునల్ ను ఆదేశిస్తూ ఈ రిట్ పిటిషన్లను పరిష్కరిస్తున్నట్లు ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు. అలాగే కేసు మెరిట్స్ ఆధారంగా.. ఇలాంటి అంశాలను లేవనెత్తిన వ్యక్తులకు తగిన అవకాశం, విచారణ తర్వాత ట్రిబ్యునల్ తగిన అంశాలను రూపొందించి కేసు మెరిట్లకు సంబంధించిన అంశాలతో పాటు ఈ అంశాలను నిర్ణయిస్తుంది.

12. వై ఉత్తర్వు కారణంగా ఈ సమస్య ఇక మనుగడలో లేదు. ఏదేమైనా, ఒరిజినల్ అప్లికేషన్ల నిర్వహణ అంశాన్ని ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయించాల్సి ఉంటుంది కాబట్టి, నష్టపరిహారం కోసం మధ్యవర్తిత్వ దరఖాస్తులను నిర్ణయించే ముందు ప్రధాన దరఖాస్తులు మరియు నష్టపరిహారం కోసం దాఖలు చేసిన దరఖాస్తులు నిర్వహించదగినవా కాదా అని నిర్ణయించడానికే ఈ కేసులన్నింటినీ తిరిగి ట్రిబ్యునల్కు పంపడం మంచిది.

13. ఇందులో లేవనెత్తిన అనుబంధ సమస్యతో పాటు రెండో కారణం ఏమిటంటే, ఈ రిట్ పిటిషన్లలోని ఉత్తర్వులను చైర్మన్ గౌర్రాజరీలో ట్రిబ్యునల్ సభ్యుడు జారీ చేశారు మరియు అటువంటి ఉత్తర్వులు చట్టంలోని సెక్షన్ 162 యొక్క అవసరాలకు అనుగుణంగా లేవు. నిబంధనల్లోని రూల్ 22(3)లో సభ్యుడు ఇలాంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికే అవకాశం కల్పించినప్పటికీ, చైర్మన్ లేనప్పుడు, చట్టంలోని సెక్షన్ 162 అవసరాలకు విరుద్ధంగా ఉన్నందున ఆ నిబంధనను విస్మరించాల్సి ఉంటుందనేది మరో వాదన.

14. ట్రిబ్యునల్ కు వివిధ ప్రయోజనాల కోసం సివిల్ కోర్టు అధికారాలు ఉంటాయని, రెండేళ్ల వరకు జైలుశిక్ష విధించే అధికారం కూడా ఉంటుందని నిబంధనల్లోని పలు నిబంధనలను సీనియర్ న్యాయవాది ప్రస్తావించారు. ఎలాంటి న్యాయానుభవం లేని సభ్యులకు ఇలాంటి విషయాలను నిర్ణయించడంలో అనుభవం ఉన్న న్యాయ శిక్షణ పొందిన వ్యక్తి సమర్థవంతంగా అధికారాన్ని ఇవ్వాలి ఉంటుందని, అటువంటి పరిస్థితి సమస్యల సరైన తీర్పుకు అనుకూలంగా ఉండదని ఆయన పేర్కొన్నారు.

15. ఈ సమస్యను నిర్ణయించడానికి సంబంధించిన నిబంధన చట్టంలోని సెక్షన్ 162, ఇది ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

162. దేవాదాయ ట్రిబ్యూనల్ ఏర్పాటు. - (1) ఈ చట్టం యొక్క ప్రయోజనం కోసం, ఒక ధార్మిక సంస్థ, ధర్మదాయం, మత దాతృత్వం, మతాలు, మత సంస్థలు లేదా ఏదైనా సంస్థకు సంబంధించిన ఏదైనా వివాదం, ప్రశ్న లేదా విషయాన్ని నిర్ణయించడానికి ప్రభుత్వం తనకు తగినన్ని ట్రిబ్యూనళ్లను ఏర్పాటు చేయవచ్చు మరియు అటువంటి ప్రతి ట్రిబ్యూనల్ యొక్క స్థానిక పరిమితులు మరియు అధికార పరిధిని కూడా నిర్వచించవచ్చు.

(2) రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ట్రిబ్యూనళ్ల అధికార పరిధి పరిధిలోకి వచ్చే సంస్థ యొక్క ఏదైనా ఆస్తికి సంబంధించి ఏదైనా దరఖాస్తు చేయబడినట్లయితే, అటువంటి దరఖాస్తును ప్రధాన కార్యాలయం లేదా ప్రధాన సంస్థ ఏ అధికార పరిధిలో ఉందో మరియు పైన పేర్కొన్న ట్రిబ్యూనల్ కు అటువంటి దరఖాస్తు చేయబడినప్పుడు, అటువంటి దరఖాస్తును ట్రిబ్యూనల్ కు చేయవచ్చు. అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న ఇతర ట్రిబ్యూనల్ లేదా ట్రిబ్యూనళ్లు అటువంటి వివాద ప్రశ్న లేదా ఇతర విషయాలను నిర్ణయించడానికి ఎటువంటి దరఖాస్తును స్వీకరించవు.

(3) ట్రిబ్యూనల్ లో ప్రభుత్వం నియమించే చైర్మన్, మరో సభ్యుడు ఉంటారు.

(4) చైర్మన్ జిల్లా జడ్జి స్థాయికి తగ్గని న్యాయాధికారి లేదా ఉన్న వ్యక్తి మరియు సభ్యుడు అదనపు దేవాదాయ శాఖ కమిషనర్ హోదాకు తగ్గని పదవిని కలిగి ఉన్న లేదా నిర్వహించిన వ్యక్తి.

(5) ప్రభుత్వం కూడా ఎప్పటికప్పుడు సబ్ సెక్షన్ (1) కింద ఏర్పాటు చేసిన ఏదైనా ట్రిబ్యూనల్ ను పునర్నిర్మించవచ్చు లేదా అటువంటి ట్రిబ్యూనల్ ను రద్దు చేయవచ్చు.

(6) ఒక ట్రిబ్యూనల్ అనుసరించే విధానం మరియు అక్కడ నిర్ణయం తీసుకునే విధానం మరియు దాని వ్యాపారం యొక్క ప్రక్రియ మరియు ప్రవర్తన సూచించిన విధంగా ఉండాలి.

(7) ఏదైనా ట్రిబ్యూనల్ యొక్క ఏ చట్టం లేదా ప్రొసీడింగ్ దాని సభ్యుల మధ్య ఏదైనా ఖాళీ లేదా రాజ్యాంగం లేదా పునర్నిర్మాణంలో ఏదైనా లోపం ఉన్న కారణంగా మాత్రమే చెల్లదని భావించబడదు.

సెక్షన్ 162(3) ప్రకారం సెక్షన్ 162 ప్రకారం ఏర్పాటైన ప్రతి ట్రిబ్యూనల్ లో చైర్మన్, మరో సభ్యుడు ఇద్దరు సభ్యులుగా ఉండాలి. ట్రిబ్యూనల్ సామర్థ్యానికి మించి ట్రిబ్యూనల్ పని పెరిగితే, ఎక్కువ మంది సభ్యులను చేర్చుకోవడం ద్వారా ట్రిబ్యూనల్ విస్తరణకు చట్టం వీలు కల్పించదని గమనించాలి. సెక్షన్ 162(1), (2) ప్రకారం అవసరమైనన్ని ట్రిబ్యూనళ్లను ఏర్పాటు చేయాలి. సెక్షన్ 162(4) ప్రకారం చైర్మన్ నియామకానికి అవసరమైన అర్హతలు, సభ్యుల నియామకానికి ఉన్న అర్హతలను పొందుపరిచారు. ఈ చట్టం ప్రకారం ట్రిబ్యూనల్ చైర్మన్ లేదా సభ్యుడు అనే పదానికి నిర్వచనం లేదు. నిబంధనలు 2(3), (5) కింద ఈ నిబంధనలు నిర్వచించబడ్డాయి. హైకోర్టు రిటైర్డ్ జడ్జీల నియామకానికి వీలుగా 09.11.2015 న జీవో ఎంఎస్ నెం.419 ద్వారా రూల్ 2(3)ను సవరించారు. అయితే ఈ సబ్ రూల్ ను సెక్షన్ 162(3)లోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా 30.08.2019 న జీవో ఎంఎస్ నెం.385 ద్వారా సవరించారు. మెంబర్ నిర్వచనంలో ఇదో విధమైన సవరణను 30.08.2019 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.385 ద్వారా మరోసారి సవరించారు.

17. చట్టంలోని సెక్షన్ 162 (7) లోని నిబంధనల విషయానికి వస్తే, సెక్షన్ 162 (7) దాని సభ్యుల మధ్య ఖాళీ సమయంలో ట్రిబ్యూనల్ యొక్క అన్ని చర్యలు లేదా ప్రొసీడింగ్స్ ద్రువీకరిస్తుంది. అంటే సాధారణ పద్ధతిలో ట్రిబ్యూనల్ నిర్ణయాలు, ప్రొసీడింగ్స్ అన్నీ ఇద్దర భాగస్వామ్యంతోనే జరగాలి. ఒక సభ్యుడికి సంబంధించి ఖాళీ ఏర్పడితే, మరొక వ్యక్తి ట్రిబ్యూనల్ యొక్క అన్ని విధులను నిర్వహించవచ్చు.

18. చైర్మన్ ను కూడా సభ్యుడిగా పరిగణించాలా లేక సెక్షన్ 162(3) ప్రకారం మెంబర్ అనే అర్థంలోకి రాకూడదా అనేది ఇప్పుడు ఈ కోర్టు ముందు తలెత్తుతున్న ప్రశ్న.

19. సెక్షన్ 162 లోని సబ్ సెక్షన్ (3) ప్రకారం ట్రిబ్యూనల్ లో చైర్మన్, మరో సభ్యుడు ఉండాలి. అంటే ట్రిబ్యూనల్ లో ఇద్దరు వ్యక్తులు మాత్రమే ఉంటారు. అటువంటి పరిస్థితిలో, "ఒకరికొకరు" అనే

పదాలకు అర్థం ఇవ్వడానికి సాధ్యమయ్యే ఏకైక వివరణ ఏమిటంటే, చైర్మన్ ను ఒక సభ్యుడిగా మరియు "సభ్యుడిని" ట్రిబ్యూనల్ యొక్క రెండవ సభ్యుడిగా పరిగణించడం. "ఒకదానికొకటి" అనే పదాలు అనవసరమని, అటువంటి వ్యాఖ్యానం ప్రధానమైన వ్యాఖ్యాన సూత్రానికి విరుద్ధమని, నిబంధనలోని ప్రతి పదానికే అర్థాన్ని ఇవ్వడానికి చట్టం యొక్క నిబంధనను చదవాలని ఏదైనా ఇతర వ్యాఖ్యానం అర్థం అవుతుంది.

20. సెక్షన్ 162 (7) ఈ వివరణకు బలం చేకూరుస్తుంది. సెక్షన్ 162 (7) సభ్యుల మధ్య ఖాళీల కారణంగా చెల్లని అన్ని చట్టాలు లేదా ప్రొసీడింగులు ధ్రువీకరిస్తుంది. సెక్షన్ 162(3) ప్రకారం చైర్మన్, మరో సభ్యుడితో ట్రిబ్యూనల్ ఏర్పాటు చేయాలి. అంటే చైర్మన్ ను సభ్యుడిగా పరిగణించకుండా ట్రిబ్యూనల్ లో ఒక సభ్యుడు మాత్రమే ఉంటారు. ఏదేమైనా, సెక్షన్ 162 (7) చర్యలను ధ్రువీకరించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది, ఇది "దాని సభ్యుల" మధ్య ఖాళీ కారణంగా చెల్లదు. ఈ చట్టం సభ్యుల బహుళత్వం గురించి మాట్లాడుతుంది. అలాంటప్పుడు చైర్మన్ కూడా ట్రిబ్యూనల్ సభ్యుడేనని చట్టంలోని అంశాలను అర్థం చేసుకోవడం ద్వారా బహుళత్వానికి అర్థం ఇవ్వవచ్చు. సెక్షన్ 162 లోని నిబంధనలపై ఈ కోర్టు ఇచ్చిన వివరణ దృష్ట్యా చైర్మన్ కూడా ట్రిబ్యూనల్ సభ్యుడేనని, చైర్మన్ గైర్దాజరీలో, ఆ పదవిలో ఖాళీగా ఉన్నందున సభ్యుడు తీసుకున్న చర్యలు సెక్షన్ 162(7) ప్రకారం చెల్లుబాటు అవుతాయని భావించాల్సి ఉంటుంది.

21. సెక్షన్ 162 లోని నిబంధనలను పైన పేర్కొన్న పద్ధతిలో మాత్రమే అర్థం చేసుకోగలిగినప్పటికీ, ట్రిబ్యూనల్ లో ఖాళీగా ఉన్న పోస్టులను తాత్కాలికంగా భర్తీ చేయడానికి ఇటువంటి నిబంధనను రూపొందించారనే విషయాన్ని మర్చిపోకూడదు. అంటే సెక్షన్ 162(7) రక్షణలో రాష్ట్రం చైర్మన్ పదవిని ఏళ్ల తరబడి ఖాళీగా ఉంచి, ఒకే సభ్యులతో ట్రిబ్యూనల్ ను నడపవచ్చు. సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సత్య ప్రసాద్ ఎత్తి చూపినట్లుగా, ట్రిబ్యూనల్ కు జైలు శిక్షాధికారాలు మరియు ట్రిబ్యూనల్ ముందు పక్షాలకు కట్టుబడి ఉండే డిక్రీలను ఆమోదించే సివిల్ కోర్టు యొక్క అధికారాలు ఉన్నాయి. జిల్లా జడ్జిగా అనుభవం ఉన్న వ్యక్తి అయిన చైర్మన్ దీర్ఘకాలం గైర్దాజరు కావడం సెక్షన్ 162 యొక్క చట్టబద్ధమైన ఆవశ్యకతకు అనుగుణంగా లేదు.

22. ఈ కారణాలతో ఉత్తర్వులను రద్దు చేయలేనప్పటికీ, అటువంటి పరిస్థితిని కొనసాగించడానికి అనుమతించలేమని భావించాలి. దీని ప్రకారం వీలైనంత త్వరగా ట్రిబ్యూనల్ చైర్మన్ ను నియమించి అమరావతిలో ఎండోమెంట్ ట్రిబ్యూనల్ పునర్ వ్యవస్థీకరణ చేపట్టాలని ప్రభుత్వానికి సూచించారు.

23. చైర్మన్ పదవి ఖాళీగా ఉన్న పక్షంలో, అటువంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి చట్టంలోని నిబంధనలే సభ్యుడిని అనుమతిస్తాయి కాబట్టి, నిబంధనలు చట్టంలోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయా లేదా అనే దానిపై మరింత పరిశీలన అవసరం లేదు. ఈ నిబంధనలు చట్టంలోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయా, ఎండోమెంట్ చట్టంలో అలాంటి నిబంధనలు లేనప్పుడు నిబంధనల ప్రకారం ట్రిబ్యూనల్ కు ఇచ్చిన అధికారాలు సుస్థిరంగా ఉన్నాయా అనే అంశాలు మరింత సముచితమైన కేసులో నిర్ణయం తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

24. ఈ పరిస్థితుల్లో ఈ రిట్ పిటిషన్లను కింది ఆదేశాలతో పరిష్కరిస్తారు.

1. ఎండోమెంట్ ట్రిబ్యూనల్ 23.03.2021 న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో..

2019 యొక్క O.A.No.498 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1095; 2019 యొక్క O.A.No.499 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1097; 2019 యొక్క O.A.No.500 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1099; 2019 జీవో నెం.502 లో 2019 ఐ.ఎ.నెం.1103; 2019 యొక్క O.A.No.503 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1105; 2019 యొక్క O.A.నెం.504 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1107; 2019 యొక్క O.A.No.505 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1109; 2019 యొక్క O.A.No.506 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1111; 2019 జీవో నెం.507 లో ఐపి నెం.1113; 2019 యొక్క O.A.నెం.508 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1115; 2019 యొక్క O.A.No.509 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1117; 2019 యొక్క O.A.నెం.510 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1119; 2019 జీవో నెం.511 లో ఐపి నెం.1121; 2019 యొక్క O.A.నెం.513 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1125; 2019 యొక్క O.A.నెం.515 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1129; 2019 జీవో నెం.516 లో 2019 ఐ.ఎ.నెం.1131; 2019 యొక్క O.A.నెం.517 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1133; 2019 జీవో నెం.518 లో ఐపి నెం.1135;

2019 యొక్క O.A.No.519 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1137; 2019 యొక్క O.A.నెం.520 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1139; 2019 జీవో నెం.521 లో ఐపీ నెం.1141; 2019 జీవో నెం.522 లో 2019 ఐ.ఎ.నెం.1143; 2019 యొక్క O.A.నెం.523 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1145; 2019 యొక్క O.A.నెం.524 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1147; 2019 జీవో నెం.525 లో 2019 ఐ.ఎ.నెం.1149; 2019 జీవో నెం.526 లో 2019 ఐ.ఎ.నెం.1151; 2019 యొక్క O.A.నెం.528 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1155; 2019 యొక్క O.A.No.530 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1159; 2019 జీవో నెం.532 లో 2019 ఐ.ఎ.నెం.1163; 2019 యొక్క O.A.No.533 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1165; 2019 యొక్క O.A.నెం.534 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1167; 2019 యొక్క O.A.నెం.535 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1169; 2019 యొక్క O.A.నెం.536 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1171; 2019 యొక్క O.A.నెం.537 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1173; 2019 జీవో నెం.538 లో ఐపీ నెం.1175; 2019 యొక్క O.A.No.539 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1177; 2019 యొక్క O.A.నెం.540 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1179; 2019 జీవో నెం.541 లో ఐపీ నెం.1181; 2019 యొక్క O.A.నెం.542 లో 2019 యొక్క ఐ.ఎ.నెం.1183; 2019 యొక్క O.A.No.543 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1185; 2019 యొక్క O.A.నెం.555 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1215; 2019 యొక్క O.A.No.560 లో 2019 యొక్క I.A.నెం.1225; 2019 జీవో నెం.562 లోని ఐపీ నెం.1229 ను కొట్టివేసి I.As తిరిగి ఎండోమెంట్ ట్రీబ్యూనల్ కు రిమాండ్ చేశారు.

2. ఐ.ఎ.లను ప్రధాన ఒ.ఎ.లతో పాటు పరిష్కరించాలి, దీనిలో వై ఒ.ఎ.ల నిర్వహణ సమస్యను ప్రధాన ఒ.ఎ.లపై పూర్తి స్థాయి విచారణ తరువాత ప్రధాన కేసు యొక్క మెరిట్ లతో పాటు నిర్ణయిస్తారు.

దీనికో కొనసాగింపుగా పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయటమైనది. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు.

జస్టిస్.ఆర్.రఘునందనాచు

24 ఆగష్టు, 2021

జె.ఎస్.

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

W.P.Nos.10004, 9714, 9723, 9727, 9736, 9744, 10101, 10257, 10268,
10342, 10355, 10361, 10363, 10364, 10383, 10399, 10412, 10413,
10414, 10415, 10416, 10416, 10458, 10466, 1046, 1046, 10512, 10512,
10466, 1046, 1052

24 ఆగష్టు, 2021

జె.ఎస్.

LR కాపీ మార్క్ చేయబడింది.